

Rakentaminen uhkaa Kalajoen hieikkoja

KALAJOKI on saanut olla pitkään rauhallisen ja idyllisen merenrantapaikan maineessa, jossa ihminen ja luonto ovat kulkeneet käsi kädessä. Nyt puhaltavat rai-vokkaat muutoksen tuulet.

Miten käy monien harvinaisten kasvien ja eläinten, kun suunnitelmissa on kaavoittaa ja rakentaa kymmeniä tuhansia uusia kerrosalaneliöitä?

Kerrostaloja on suunniteltu niin rannikon läheisyyteen kuin jokivarsiin. Siis lähelle suisto-alueita, jossa levähtää ja pesii

runsas linnusto, joka ei voi olla häiriintymättä lisääntyvästä rakentamisesta.

Suunnitelmissa on muun muassa tehostaa vierasvenesataman toimintaa, mikä tarkoittaa lisää meteliä ja häiriötä pesiville selkälökeille ja merikihuille, joiden pesiä on jo muutenkin tuhattu luodoilla ja saarissa.

Kalajoen luonto on herkkää lentohiekasta ja dyneistä muodostuvaa merenrantaa, jossa pesivät lapinsirri, ristisorsa, selkälökki, etelänsuosirri ja monet

muut vähentyneet ja harvinaiset lajit.

Rannoilla on muutamia suojeltuja alueita. Linnut eivät aina valittavasti osaa asettua näille paikoille, vaan pesivät mökkien alla ja muualla pihapiirissä. Turistien lisääntyessä käyttöpaineet lisääntyvät juuri näillä, suojelualueiden ulkopuolisilla ranta-kaistaleilla.

Kalajoen taajaman läheisyydessä tavataan muun muassa liito-oravia ja viitasammakoita, jotka jäävät eristyksiin muusta po-

pulaatiosta, ja ennen pitkään häviävät kokonaan. Erityisesti sammakkoeläimet ovat hyvin hitaita valtaamaan uusia elinalueita.

Kalajoelle pitäisi ehdottomasti saada lisää suojelualueita, lintutorneja ja retkipolkuja. On itsestään selvää, että haavoittuva luonto tulee kärsimään entistä enemmän massaturismista, jos sen vaaroja ei tiedosteta.

Kalajoen matalat rannat ovat aina houkutelleet niin muuttolintuja kuin turistejakin, yleensä molemmille on löytynyt tilaa.

On selvää, että Kalajoen merkitys vähenee luontomatkailijoiden piirissä ja myös itse muuttolintujen levähdyspaikkana, mikä on sääli.

Huolestuttavaa on myös, että Perämerelle rakennetaan sata-määrin tuulivoimaloita suoraan lintujen tuhatvuotisille muuttoreiteille. Niistä tulee keväisin ja syksyisin varsinaisia surmanloukkuja paikallisille ja muuttaville linnuille.

JARMO VACKLIN

KIRJOITA
LANKAAN!

MIELUITEN NAPAKASTI.
MIELIPIDE@
VIHREALANKA.FI

PAULA BAND

SURULLINEN esimerkki kalojen heikosta asemasta on Sierilän voimalaitoshanke lähellä Rovaniemeä. Sierilän alueelta löytyvät Kemijoen pääuoman ainoat luonnontilaiset kosket. Nämä kosket tarjoavat myös pääuoman viimeisen elinalueen uhanalaiselle vaellussiiialle, taimenelle ja harjukelle.

Luonto- ja maisema-arvoistaan huolimatta aluetta ei aikoinaan liitetty koskien-suojelulakiin. Vaasan hallinto-oikeus näytti Sierilän voimalaitokselle vihreää valoa maaliskuussa 2015.

Sierilän voimalaitos tuhoaisi padon yläpuolella olevat virta-alueet ja kosket täysin. Siian ja harjuksen lisääntyminen alueella loppuisi. Padon alapuolelle jäisi ainoastaan yksi koski, mutta siinäkin säännöstely heikentäisi harjuksen ja siian lisääntymistä tuntuvasti. Uhanalaisten kalakantojen hävittäminen ei Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen perusteella ole esteenä voimalaitoksen rakentamiselle.

Iijoki ja Kemijoki ovat vuonna 2012 hyväksytyt kalatiestrategian kärkikohteita. Harmillisinta viimeaikaisessa kehityksessä onkin, että juuri kun eri osapuolet näyttivät olevan yhtä mieltä kalakantojen palauttamiseen tähtäävien toimien kiireellisyydestä, uudet vesivoimahankkeet palauttavat keskustelun vuosikymmenien takaiseen koskisotien aikaan.

Olisi kaikkien etu, että asemasodan sijaan voisimme käyttää tarmomme yhdessä sovittujen tavoitteiden toteuttamiseen. ◀

Vaihdetaan arvonlisävero luonnonvaraveroon

JULKISESSA keskustelussa on ollut paljon esillä maan taloustilanteen heikkeneminen. Meille on kerrottu, että työllisyyden kohentaminen ja hyvinvointipalvelujen säilyttäminen edellyttää kulutuksen lisäämistä.

Samoin on ollut esillä luonnonvarojen liikkakäyttö. Me suomalaiset käytämme muiden rikkaiden maiden tapaan henkeä kohden yli kolminkertaisesti luonnonvaroja maapallon kantokykyyn verrattuna. Heikennämme siis tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksia. Korjauksena tähän, meitä on neuvottu kuluttamaan vähemmän.

Molemmille toimintaohjeille on hyvät perustelut, mutta kulutuksen lisääminen ja vähentäminen samanaikaisesti lienee mahdollista. Yleensä taloustilanteen parantaminen lisää luonnonvarojen käyttöä ja päinvastoin kulutuksen väheneminen lisää työttömyyttä ja verotulot laskevat. Voisiko tämän ristiriidan ratkaista?

Käyttämiemme tuotteiden ja palvelujen arvonlisävero on suurin verotulon tuoja yhteiskunnalle. Nimensä mukaisesti se määräytyy tuotteen hinnan mukaan. Tästä seuraa, että halvasta ja usein ulkomailta tuodusta tuotteesta saadaan merkittävästi vähemmän verotuloa kuin samaan käyttöön tarkoitettu laadukkaasta, mahdollisesti kotimaisesta, kalliimmasta tuotteesta.

Käytännössä hintaan perustuva kulutusvero siis kannustaa runsaaseen luonnonvarojen käyttöön, pahimmillaan kertakäyttöalouteen.

Olisikin järkevää, että tavaroiden kulutusvero määräytyisi tuotteen hinnan sijaan tuotteesta käytettyjen luonnonvarojen määrän mukaan. Tällöin esimerkiksi nyt halvan ja kalliin t-paidan kulutusvero olisi yhtä suuri, mikä pienentäisi tuotteiden hintaeroa merkittävästi.

Luonnonvaravero tekisi kestävien tuot-

teiden hankkimisen ja korjaamisen kannattavammaksi kuin uusien, heikkolaatuisten tuotteiden jatkuvan ostamisen.

Arvonlisäveron korvaaminen luonnonvaraverolla muuttaisi merkittävästi kulutustapojamme ja suhteellisen hintaedun kautta antaisi elintilaa kotimaiselle kulutustavaroitten valmistukselle. Lisäksi se korjaamisen lisääntymisen myötä lisäisi työpaikkoja. Veropohjan säilyttämiseksi luonnonvaraveron suuruusluokka tulisi säätää niin, että verojen kokonaisuus vastaa nykyistä arvonlisäveron tuottoa. Näin veropohja ei romahtaisi.

Kulutuksen ohjaamiseksi luonnonvaraverossa tulisi olla eri tasoja. Uusiutumattomien luonnonvarojen vero olisi korkeampi kuin uusiutuvien tai kierrätysmateriaalien. Palveluiden verotustapa pysyisi ennallaan. Kulutusta voitaisiin luonnonvaraveroon siirtää kuitenkin ohjata tavaroista palveluihin alentamalla palveluiden verotusta ja korottamalla samalla vastaavasti luonnonvaraverotuksen tasoa.

” Kulutusta voitaisiin ohjata tavaroista palveluihin alentamalla palveluiden verotusta

Parhaimmillaan luonnonvaraveron ohjausvaikutus olisi niissä tuotteissa, joissa käytetään suuria määriä materiaaleja tai materiaaleja, joiden tuottaminen aiheuttaa suuren ympäristörasituksen.

Luonnonvaraveron käyttöönotto ei yksinään ratkaisisi ristiriitaa luonnonvarojen liikkakäytön ja hyvän taloustilanteen yhteensovittamisessa. Järkevästi sovellettuuna se voisi kuitenkin olla reipas askel oikeaan suuntaan. Hyvä ja oikeudenmukainen yhteiskunta ohjaa jäseniään toimimaan niin, että elinolot ovat kunnossa myös tuleville sukupolville.

OSMO HEINÄLÄ
Eläkeläinen, Puupoola